

REFERAT

Slots- og Kulturstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
www.slks.dk

Anders Cato
Specialkonsulent

aca@slks.dk
Direkte tlf. 33 73 33 96

EAN 5798000793132
CVR 26489865

24. marts 2017

Referat fra møde i Bibliografisk Råd:

Fredag den 24. marts 2017 kl. 10.30-16.00

Deltagere

Leif Andresen, Det Kgl. Bibliotek (formand)
Hanne Hørl Hansen, DBC
Dorete Bøving Larsen, Det Kgl. Bibliotek
Pernille Saul, Guldborgsundbibliotekerne
Line Jung Lindhard, DBC
René Høtbjerg Øhlenschlæger, Københavns Biblioteker
Gitte Andersen, Det Kgl. Bibliotek
Anders Cato, Slots- og Kulturstyrelsen

Gæst

Erik Bachmann Pedersen DDB (punkt 3)

Afbud

Helle Møller Villadsen, Professionshøjskolen UCC

Dagsorden

1. Velkommen

Leif bød alle velkommen.

Erik Bachmann Pedersen, DDB, deltog som observatør under punkt 3.

2. Godkendelse af dagsorden

Punkt 3 g vedr. det næste åbne BIR-møde om RDA blev tilføjet.

3. RDA-projektet

- a. Arbejdsgruppen vedr. terminologi /v. Hanne
Hanne meddelte at man nu er nået igennem hele glossaret fra a-å.
Nu har det dog vist sig at det skal ind i et kontrolleret vokabular ifølge bestemte skabeloner, som er lagt om så at det passer bedre sammen. Så gruppen er lige ved at gennemgå de nye filer. Der kommer også en sidste opdatering af alle filer i april, så efter den opdatering bliver der et sidste tjek før det bliver sendt ind. Filerne skal være afleverede før august [deadline specificeret af RDA Toolkit-redaktionen til 14. juli efter BIR-mødet].

b. Arbejdsgruppen vedr. Dansk Profil /v. Hanne

Der er blevet afholdt to møder og to mere er planlagt. Gruppen er nu klar til medio kapitel 6. Hanne er fortsat optimistisk mht. at nå i mål.

BIR behandlede:

- i. Indstilling: Artikler eller ikke artikler i foretrukken titel form for værkets titel (bilag 1)

Indstilling fra profilarbejdsgruppen om at følge RDAs hovedregel og ikke tage artikler væk.

Dorete pointerede, at der vil være en del steder, hvor man søgemæssigt ikke kan dispensere for manglende søgeveje og kun vil få én opslagsform, selvom der burde være opslag både med og uden artikel, hvilket selvfølgelig ikke er hensigtsmæssigt. Problemet opstår, når en form, hvori artiklen er blevet udeladt, genbruges. Man kan ikke rekonstruere en artikel tilbage i opslaget og dermed sikre søgevejen. Men når engang vi går over til RDF, kommer der måske en afmærkning på et eller andet tidspunkt.

Hanne spurgte om man lokalt ikke allerede nu arbejder med udeladelse af artikler ved genbrug, men sådan var det nok ikke.

Mødet godkendte forslaget til at følge RDA's hovedregel.

- ii. Opstillingsprincipper i folkebibliotekerne (bilag 9)

Gruppen har endnu ikke set på opstillingsregler i relation til Authorized Access Points (AAP), men der er udarbejdet et oplæg gruppen på sit næste møde skal tage stilling til.

Skal vi videreføre de gamle danske regler, eller skal vi skifte dvs. altid vælge den først nævnte uanset om der er tale om fag- eller skønlitteratur og uanset antal ophav. Et skift ville give en vis grad af sammenhæng til RDA's Authorized Access Point. Er det gruppen eller BIR, der kan tage en sådan beslutning, eller skal vi spørge andre?

Leif nævnte at der findes felterne 038 og 039 for at understøtte folkebibliotekernes opstilling. Hvor meget bliver de brugt i dag? Skal vi bruge ressourcer på den del når det måske næppe bliver brugt?

René nævnte at nogle folkebiblioteker overvejer muligheden for en ny udvidet musikopstillingsliste. Felt 038 og 039 er dog ikke et RDA-sprøgsmaal og skal ikke løses i den sammenhæng.

Mødet syntes, at det ville være en god idé at få spørgsmålene om evt. nye regler for opstilling efter den del der også vedrører RDA i høring. Mest konsekvens vil det have for faglitteraturen og særligt når der kommer nye udgaver.

Der blev spurgt om hvor længe det her vil være et problem.

Bliver det ikke lidt besynderligt, hvis der er mange forfattere og ressourcen står på den første? Burde ikke en evt. beslutning være ret pragmatisk?

Der vil dog altid være problemer med at bruge AAP i præsentation til slutbrugeren. Vi bliver altid nødt at have en måde af opmærkning af hvilken opstilling vi

ønsker for et materiale. Lige så snart der er mere end et ophav, så er vi nødt til at opmærke det.

Film: Denne løsning vil give os mere frihed at løse det lokalt, som vi selv har lyst til. Men dataene skal være så tydelige at man kan opmærke dem på den måde som man har behov for.

De fleste universitetsbiblioteker vil nok ikke være så interesserede. De vil lave som de har behov for alligevel. Man bør dog også spørge ud i FFU-bibliotekerne. Der er en del der bruger folkebibliotekernes opstillingsprincipper og for dem kan det være interessant.

Vi skal isolere det vi spørger om til de "grønne" spørgsmål i oplægget¹. Så længe vi har MARC er der intet problem, men den dag vi skifter til BIBFRAME, bliver vi nødt til at mærke op dataene på nogen måde.

Opstilling bør fortsat være en del af den Nationalbibliografiske registrering.

Anders fortalte, at der er kommet en besked fra James Hennelly i RDA Toolkit-redaktionen om at de helst ser at vi ikke lægger den danske profil op før efter det nye RDA Toolkit er klart i april 2018. Vi kommer at kunne skrive den danske profil ind før det tidspunkt, men den bliver ikke synlig før efter den 1.4.2018.

BIR sagde OK til James forslag, men besluttede at vi lægger de danske profildokumenter ud et andet sted, men vi renser dem for kommentarer, før vi lægger dem ud. Derpå gemmer vi versioner med kommentarer til senere BIR/SLKS anvendelse.

Hanne foreslog at vi afventer at profilarbejdsgruppen behandler spørgsmålet. Derefter tager vi det op i BIR FU og beslutter hvordan en høring om opstilling skal se ud og også om hvordan dokumenterne skal lægges ud.

Leif konkluderede at vi tager det her til efterretning. Der skal laves en høring og den laves generelt. Men det her har ikke nogen betydning for den tekniske infrastruktur.

Der blev spurgt om vi skal rokke på den officielle beslutning om den 1.1.2018? Svar Nej. Beslutningen betyder i princippet kun at vi stopper med at vedligeholde de gamle regler den 1.1.2018. Men vi begynder først at bruge de nye regler når vi er klare.

¹ Førstnævnte hovedansvarlige for værket eller en evt. hovedudøver markeret på udtrykket. En eventuelt markeret hovedudøver på udtrykket foretrækkes.

Ved optagelser af populærmusik med en hovedudøver, markeres denne udøver særligt på registreringen af udtrykket af værket og foretrækkes fremfor værkets hovedophav i forbindelse med opstilling.

Hvis dette ikke er tilfældet bruges følgende elementer til opstilling:

Førstnævnte hovedansvarlige for værket
eller

Faglitteratur: Hovedansvarlig for værket, såfremt værket kun har et hovedophav

Skønlitteratur: Førstnævnte hovedansvarlige for værket, såfremt værket kun har op til tre hovedophav.

- c. Arbejdsgruppen vedr. autoritetsdata /v. Leif
Møde på mandag 27.3: to vigtige ting på den dagsorden: 1: underarbejdsgruppe om rettigheder – se herunder. 2. Diskussion af brugsscenarioer.

- i. Underarbejdsgruppe om rettigheder /v. Knut og Line
Line forelagt undergruppens oplæg.

Gruppen har et forholdsvis bredt kommissorium.

Gruppen har lavet et notat som ser på specifikke dataelementer af betydning for rettighedsstyringen bl.a. valide data, referencer mv. og nationalbibliografisk afmærkning. Herudover er der set på regler og rettigheder for samarbejdet.

Generelt bør gælde: Alle biblioteker der indgår i samarbejdet må oprette entiteter. Alle må også rette i de data man selv har lagt ind. Alle må tilføje supplerende data. Alle må få udleveret de frie data der findes i repositoret.

Nationalbibliografien har særlig status, og data der indgår heri må ikke redigeres af andre end de der har oprettet data. For rette-rettigheder i øvrigt er opstillet fem modeller, hvoraf de to repræsenterer hver sin yderlighed; fra fuld råderet over egne og kun egne data til åbent samarbejde, hvor alle kan redigere hinandens data.

Man har i arbejdet prøvet at løsrive sig fra det nuværende katalogiseringsformat.

Leif konkluderede med at dette går videre til arbejdsgruppen og senere til BIR.

- d. Arbejdsgruppen vedr. uddannelse /v. Leif
Udkast til Kommissorium (bilag 2)

BIR sagde OK til kommissoriet.

Gruppens arbejde får følge den ordinære tidsplan.

Forslag på medlemmer:

- Karina Schødt Vedel-Smith fra KB-Aarhus (ksc@kb.dk)

- Jakob Luther (ikke spurgt) (jlut@kolding.dk) - René spørger Jakob om det er OK.

(Hvis negativt svar finder René og Pernille en folkebiblioteksrepræsentant.)

- Gitte A. – tovholder (gand@kb.dk)

- Helle spørges om hun eller en kollega fra UCC vil være med. [Efter mødet meldte Helle at det bliver Linda Olsen, UCC Biblioteket (liol@ucc.dk), der bliver deres medlem.

T o m mandag d. 3.4 er det muligt at indkomme med forslag.

- e. RDA-konference 8. juni /v. Leif
BIR FU har haft møde med de begge grupper Meta og Metaforum og de har taget på sig at holde en RDA konference d. 8.6 i Odense.
Leif holder introduktion til konferencen og opsamling. Line og Hanne fortæller om profil og

datamodel.

- f. Drøftelse af dokumentation af dansk RDA-implementering
(mundtligt oplæg ved Leif)

Under det aktuelle forløb opsamler vi erfaringer og viden som vi burde bevare et sted, enten på et site som SLKS vedligeholder eller et andet sted. Der skal være lidt med forklaringer om "hvorfors gjorde vi det". Indtil videre ligger der en RDA-side under BIR's hjemmeside på SLKS site.

Vi vender tilbage til spørgsmålet på efterfølgende BIR-møde.

- g. Åbent møde forår 2017.

Vi aftalte at udskyde mødet til efteråret.

Leif spørger en del mulige personer. For folkebibliotekerne er der forslag på navne inden udgangen af maj. Vi spørger Helle om navn fra de mindre forskningsbiblioteker som kunne være med til mødet.

Vi tager nogle tekniske eksperter med fra forskningsbibliotekerne.

Det blev besluttet at vi venter med mødet til efteråret så at de forskellige redskaber er klare.

- h. Roadmap

Leif orienterede om at en roadmap for RDA-implementering er under udarbejdelse. Cheferne for Biblioteksenheden og DDB har en uges frist at vende tilbage på forslaget. Derpå går den rettede version videre til drøftelse med DBC.

4. Nationalbibliografien

- a. **Nationalbibliografisk regnskab 2016** /v. Hanne
(bilag 3)

Hanne rapporterede om det nationalbibliografiske regnskab for 2016 som formelt er fremsendt til SLKS. Der blev, besluttet at vi fremover offentliggør regnskabet efter behandling i BIR.

- b. **Rapportering fra DBC vedr. netressourcer i nationalbibliografien -ultimo 2016** /v. Hanne
(bilag 4)

Hanne rapporterede fra det sidste møde med udvalget for netressourcer i Nationalbibliografien. På mødet blev der også foreslået at udvalget nedlægges. Netregistreringen har nu en passende selektion og udvalget har derfor udspillet sin rolle.

Der blev besluttet at BIR nedlægger udvalget og takker deltagene for en god indsats.

- c. **PhD-afhandlinger i Nationalbibliografien** /v. Anders
Lidt ændrede regler for optagelse.

Anders og Hanne redegjorde for de nye regler for optagelse som DBC og SLKS er blevet enig om som en følge af de dispositionsbegrænsninger der er kommet. De to besparelser der er truffet beslutning om er følgende:

- Ph.D.-afhandlinger registreres uden klassemærke.
Biblioteker som ønsker må gerne tilføje klassemærker på poster med registrerede Ph.D.-afhandlinger.
- Registrering af digitaliseringer af udenlandske udgivelser hvor dansk forlag leverer digitaliseringservice ophører.

BIR tager det til efterretning, men bemærkede at man ville have fortrukket at få det til udtalelse før beslutning.

d. **Tilbagekaldte materialer i Nationalbibliografien** /v. Hanne
(separat bilag C)

Hanne redegjorde for hvordan man ønsker at arbejde med tilbagekaldte materialer i Nationalbibliografien, dvs. materialer der aldrig er blevet udgivet, men tilbagekaldt før udgivelsen.

Man fjerner den nationalbibliografiske kode og lægger information ind om at den er tilbagetrukket og har siden prøvet at løse det pragmatisk: Man skal kunne se de her registreringer i Danbib og man skal kunne se at de er tilbagetrukne – men de vises ikke i bibliotek.dk. Forskningsbibliotekernes egne poster slår dog igennem i bibliotek.dk.

Spørgsmålet skal endelig afklares med BIL.

[Håndteringsformen er efterfølgende (d. 3.4.2017) taget til efterretning av BIL.]

e. **Status fra DK-5-arbejdsgruppen** /v. Hanne
(separat bilag A)

Hanne kom med en rapport fra DK5-arbejdsgruppen.

Forrige år tiltrådte BIR beslutningen om nedlæggelsen af det udvalg, der har understøttet udviklingen af DK5. Man prøvede i stedet for at arbejde med mindre grupper på DBC plus en blog – og det har virket fint det sidste år og alle er meget tilfredse.

BIRs beslutning fra 11. marts 2016 blev præciseret til at rapporten for 2017 skal indeholde et oplæg til evaluering.

5. **Publikationen om rettigheder til metadata** /v. Leif og arbejdsgruppen
Revideret udkast til drøftelse (separat bilag B)

Leif redegjorde for forslaget som nu er klart og SLKS jurist havde ikke yderlige kommentarer til det. Der var lidt diskussion om et par punkter i forslaget. Teksten justeres og supplerende information

udgår og indgår i referatet i stedet for.

Der blev foreslået at dokumentet lægges op som BIR-dokument på SLKS hjemmeside. Selve forslaget indsendes til SLKS.

BIR er opmærksom på at DBC foreslår, at en henvendelse til OCLC om brug af data fra WorldCat udsættes indtil der er opnået en afklaring ang. licensiering af bibliotekskatalogiseringen.

6. Formatopdateringer

- a. Tilføjelse til Indledning, afsnit 2.3.3 Delfelter til linkning fra en bibliografisk post til en autoritetspost /v. Line
(bilag 5).
BIR godkendte forslaget.
- b. Delfelterne *n og *o bør gøres gentagelige i felterne 240 og 241 /v. Line
(bilag 6).
BIR godkendte forslaget.
- c. Gentagelse af felt 014, når delfelt *x findes /v. Line
(bilag 7).
BIR godkendte forslaget.
- d. Bibliotek.dk materialetyper (<http://www.danbib.dk/docs/abm/types.xml>)
 - i. Forslag om at BIR FU behandler på samme måde som med danMARC2
BIR godkendte forslaget.
 - ii. Ny i kilde i Brønden. DBC ønsker derfor at udvide skemaet med tegneserie (net).
Skemaet bruges i DKABM-elementet dc:type med scheme dkdplus:BibDK-Type
BIR godkendte forslaget.

7. Meddelelser

- a. **Translitterationsstandarder** /v. Hanne
Meddelelse om vedtagne danske translitterationsstandarder efter drøftelse med Bibliotekscenter for Integration.
Hanne redegjorde for de beslutninger der blev truffet på et møde med Dansk Standard efter at svar var indkommet fra Bibliotekscenter for Integration. De translitterationsstandarder der er vedtagne af dem bliver nu også vedtagne som Dansk Standard.
- b. **Pseudonymer i katalogiseringsreglerne** /v. Leif
Fra de videre diskussioner med SLKS' jurist.

Hanne havde lavet et nyt forslag som nu er blevet godkendt af SLKS' jurist.
Disse justeringer af katalogiseringsreglerne kan implementeres!
BIR godkendte justeringerne.
- c. **Kat-format-nyt**
"Reklame" på DanBib-info m.v.

Abonner via <http://slks.dk/abonner/>

Siden der blev lavet "reklame" for Katformat-nyt på Danbiblisten er antallet af abonnenter steget fra 85 til 178.

d. **Sorteringsarbejdsgruppen**

BIR-FU har forberedt reaktivering af sorteringsarbejdsgruppen, således at en godkendelse af indstilling fra profilarbejdsgruppen om at følge hovedreglen om artikler følges op af en færdiggørelse og publicering af Ordning af registre i onlinekataloger. (Se punkt 3 b. i)

Leif Makhholm har sagt JA til at deltage i et møde i juli. BIR modtager mødets resultater til endelig godkendelse, evt. via e-mail.

8. Handlingsplan

(bilag 8)

Handlingsplanen blev gennemgået og der blev konstateret at rigtig mange opgaver nu er afsluttet og de blev derfor streget. Men nye opgaver tilkommer efter hånden som RDA-projektet kommer mere i gang.

9. Eventuelt

a. Møde i Nordic Networking Group on Bibliographic and Infrastructure Topics (NNG)

Leif, Gitte og Line rapporterede om et møde med NNG i Reykjavík. Man talte om synlighed for BIBFRAME og at skabe en europæisk workshop om BIBFRAME. LC vil gerne deltage efter sommerferien. DNB vil gerne lægge hus til et sådant møde. LC barsler om et nyt sæt af dokumentation for BIBFRAME indenfor den nærmeste tid.

Referat fra mødet vedlægges.

b. Næste møde.

Næste møde i BIR diskuteres videre i BIR FU.

RDA-Profilarbejdsgruppen

Har behandlet følgende problematik på opfordring fra BIR

Artikler eller ikke artikler i foretrukken titel form for værkets titel

Ved en overgang til Unicode vil det hidtidige alfabetiseringstegn (#) forsvinde.

Det er foreslået i udkastet til nye regler for alfabetisering, at titler indledt med artikel frem over både alfabetiseres under artiklen og under første ord efter artiklen, såfremt det kan identificeres, at første ord var en artikel (i praksis ud fra liste over artikler på de mest anvendte sprog i danske biblioteker).

Denne tilgang er

- dels udtryk for at brugere i dag formodes minimum lige så ofte at inkludere en artikel i deres søgning som at udelade den
- og dels for at vi ikke er hæmmet af pladsmangel i onlineregistre, som vi var det i den fysiske kortkatalog

-hvorfor tanken om én korrekt placering af en streng kan opgives til fordel for mere brugervenlighed.

(I en opstillingssammenhæng skal der naturligvis findes en placering, men om denne skal fremgå som en generel vejledning ved at de gamle alfabetiseringsregler for ordning i fastform fortsat er gældende for opstilling eller ved at det fysisk skal markeres i de enkelte poster må afklares i forbindelse med behandlingen af de nye alfabetiseringsregler)

RDA regler for angivelse af titler på værker har som hovedregel at eventuelle indledende artikler medtages (6.2.1.7 Initial Articles). Til samme regel findes en alternativ regel, der angiver at indledende artikler kan udelades. LC/PCC, NLA(Australien) og BL (British Library) følger den alternative regel, mens D-A-CH (Tyskland), Finland og Svensk profil følger hovedreglen.

En markering på linje med det gamle alfabetiseringstegn ville kunne muliggøre match mellem de to forskellig praksis, men er ikke mulig i den form, vi kender i dag, indenfor Unicode.

En indførsel af MARC21's praksis med angivelse af alfabetisering via indikator, der angiver hvor mange tegn der skal skippes, blev forkastet af udvalget, der arbejdede med alfabetiseringsreglerne. Årsagen hertil er, at der inden for et felt kan være flere delfelter, der skal alfabetiseres (fx gentagne *a i felt 245), ligesom indledende tekster i notefelter kan være over 9 tegn, således at indikator ikke kan anvendes der.

Pt. er følgende foreslået i den danske profil:

Dansk profil – 6.2.1.7 <RDA-logo>

Initial Articles

Den alternative regel om udeladelse af artikler følges ikke, men vil kunne forekomme i forbindelse med genbrug fra udlandet, da flere institutioner anvender den alternative regel.

Forslaget kan tænkes håndteret på den måde, at genbrugte og ikke til dansk praksis tilrettede værktitler, tildeles et katalogiseringsniveau, der kan opgraderes af andre. Vil skulle tænkes ind i format og retteregele mv. omkring autoritetsdatarepositoriet.

Når hovedreglen anbefales som primær dansk praksis, er det ud fra følgende overvejelser:

1) Medtage artikler

EKSEMPLER

The invisible man

La vida plena

En god dag at være født på

For:

På linje med hovedreglen – den erkendte ”rigtige” regel i RDA.

På linje med brugernes måde at søge på, som det er tænkt i forslaget til nye danske alfabeteringsregler.

Imod:

Ikke på linje med praksis i vores største genbrugskilder

2) Udelade artikler

EKSEMPLER

Invisible man

Vida plena

God dag at være født på

For:

På linje med praksis i vores største genbrugskilder, hvilket vil gøre det enkelt at genbruge uden at skulle tilrette.

Ville i de tilfælde den foretrukne værktitel, indgår i den fysiske opstilling anviser opstilling.

Imod:

Gammeldags ”telefonbogstænkning”/AACR-tradition og ikke slutbrugervenlig tænkning i en online sammenhæng. RDA må have erkendt dette siden hovedreglen angiver medtagelsen af artikler som hovedreglen.

Forventningen må være at man på sigt vil arbejde hen mod hovedreglen. En indførelse af regler på helt nye områder i dansk sammenhæng baseret på forældet tænkning synes ikke optimal.

ANDRE MULIGHEDER – VINKLER – ARGUMENTER?

INDSTILLING FRA RDA PROFILARBEJDSGRUPPEN

Profilarbejdsgruppen anbefalede på sit møde 20/2 2017, at den alternative regel ikke følges, medmindre der er tale om genbrug fra udlandet, således som det er foreslået i oplægget til den danske profil.

Profilarbejdsgruppen indstiller af ressourcemæssige grunde, at såfremt autoritetsdata genbruges fra udlandet, er man ikke forpligtet til at tilrette data, men kan blot tildele disse autoritetsdata niveau som maskingenererede.

UDKAST

LEIF/24-2-2017

Kommissorium for arbejdsgruppe om RDA uddannelse

Opgaver

Der skal udarbejdes en sammenhængende plan for uddannelse som forberedelse til ibrugtagen af RDA som katalogiseringsregler i Danmark.

Planen skal som udgangspunkt have to spor:

- Uddannelse af katalogisatorer
- Uddannelse generelt af bibliotekspersonale

For uddannelse af katalogisatorer gælder at der skal arbejdes med flere niveauer og metoder. Planen skal indeholde forslag til temadage el.lign. om overordnede generelle aspekter ved indførelsen af RDA, forslag til et uddannelsesforløb rettet mod superbrugere samt udkast til indholdsbeskrivelse af uddannelsesmateriale, der kan anvendes af bibliotekerne ved den interne uddannelse i RDA.

For uddannelse generelt af bibliotekspersonale gælder at der skal arbejdes med forslag til temadage el.lign. samt med udkast til indholdsbeskrivelse af målrettede overskuelige informationsmaterialer.

Der skal peges på forslag til aktører i forhold til den enkelte aktiviteter. Planen skal desuden indeholde forslag til sikring af uddannelse af medarbejdere ved mindre biblioteker, herunder samarbejdsmodeller mellem biblioteker af forskellig størrelse.

Det foreslåede aktiviteter skal præsenteres i et tidsforløb dækkende 2018 og 2019.

Planen skal efterfølgende behandles i BIR, som sender det samlede forslag til SLKS.

Spørgsmålet om mulighederne for ekstern finansiering gennem f.eks. Den Kommunale Kompetencefond og Kompetencefonden på statsområdet skal belyses separat.

Medlemmer

[nedsættes på BIR møde 24-3-2017]

Sekretariatsbetjening: Anders Cato, SLKS

Tidsplan: september 2017.

Nationalbibliografien 2014-2015-2016

Produkt	Registreringer			Vægtes med faktor	Vægtede registreringer			=%		
	2014	2015	2016*		2014	2015	2016	2014	2015	2016
Dansk Bogfortegnelse- fysisk 1) 2)	17.167	17.466	17.940	1.00/1.73	17.263	17.511	17.990	33,5	33,3	32,3
Dansk Bogfortegnelse - online 2) 3) 4)	7.139	8.774	12.077	1.00/1.73/0.5/0.8	5.632	7.603	11.555	10,9	14,5	20,7
Dansk billedfortegnelse 5)	4.665	3.781	3.589	1.73/0,8	7.945	6.368	6.075	15,4	12,1	10,9
Dansk lydfortegnelse 6)	2.649	3.071	3.398	0.70/0,40	1.603	1.816	1.971	3,1	3,5	3,5
Danske musikoptagelser 7)	2.506	2.209	1.973	1.02/0,5	2.220	1.946	1.743	4,3	3,7	3,1
Dansk artikelindeks 8)	33.540	35.612	28.451	0.50/0,65	14.849	15.385	14.653	28,8	29,3	26,3
Dansk anmeldelsesindeks 9)	10.796	10.632	9.555	0.15/0.30	1.671	1.631	1.533	3,2	3,1	2,7
Danske Musikanmeldelser	2.430	2.173	1.589	0.15	365	326	238	0,7	0,6	0,4
I alt	80.892	83.718	78.572		51.548	52.586	55.758	100,0	100,0	100,0

* Faldet i antal registreringer for artikler i 2016 skyldes, at antal påførte links tidligere har indgået i antal registreringer.

- 1) Heri inkluderet Grønlandsk Bogfortegnelse: 2014: 136 registreringer
2015: 105 registreringer
2016: 79 registreringer
- 2) Multimedier inkluderet i DBF. I alt: 2014: 133 vægtet med faktor 1.73/0.8
2015: 75 vægtet med faktor 1.73/0.8
2016: 79 vægtet med faktor 1.73/0.8
- 3) Heri inkluderet Grønlandsk Bogfortegnelse (online) 2014: 4 registreringer
2015: 55 registreringer
2016: 24 registreringer
- 4) Heri Kopikatalogiseringer i DBF 2014 3.017 vægtet med faktor 0,5
0 vægtet med faktor 0,8
2015: 2.360 vægtet med faktor 0,5
0 vægtet med faktor 0,8
2016: 1.061 vægtet med faktor 0,5
0 vægtet med faktor 0,8
- 5) Heraf film online: 2014: 981 registreringer - heraf 135 vægtet med faktor 0,8 (kopikatalogisering)
2015: 1151 registreringer - heraf 186 vægtet med faktor 0,8 (kopikatalogisering)

	2016:	783 registreringer - heraf 92 vægtet med faktor 0,8 (kopikatalogisering)
6) Heraf lyd online:	2014:	1.094 registreringer - heraf 838 vægtet med faktor 0,4 (kopikatalogisering)
	2015:	1.410 registreringer - heraf 1114 vægtet med faktor 0,4 (kopikatalogisering)
	2016:	1814 registreringer - heraf 1359 vægtet med faktor 0,4 (kopikatalogisering)
7) Heraf musik online:	2014:	661 registreringer - heraf 645 vægtet med faktor 0,5 (kopikatalogisering)
	2015:	608 registreringer - heraf 591 vægtet med faktor 0,5 (kopikatalogisering)
	2016:	562 registreringer - heraf 516 vægtet med faktor 0,5 (kopikatalogisering)
8) Heraf anførsel af link ved registrering af fysisk version og netversion i samme post:	2014:	5.489 vægtet med faktor 0,15
	2015:	6.918 vægtet med faktor 0,15
	2016:	2.850 vægtet med faktor 0,15
9) Heraf anførsel af link ved registrering af fysisk version og netversion i samme post:	2014:	733 vægtet med faktor 0,15
	2015:	591 vægtet med faktor 0,15
	2016:	396 vægtet med faktor 0,15

Udgangspunkt i Tillægsaftale om Nationalbibliografien: 45.500 vægtede registreringer

Rapportering fra DBC vedr. netressourcer i nationalbibliografien -ultimo 2016

10.2. 2017

Indledning

I forbindelse tillægsaftale 3 vedrørende nationalbibliografien, blev følgende aftalt:

Efter implementering af tillægsaftalen vil Bibliografisk Råd:

- Årligt modtage og drøfte status fra DBC og de af DBC nedsatte udvalg.

Det Rådgivende Udvalg for Netressourcer (RUN) - fælles for Dansk bogfortegnelse, Dansk lydfortegnelse og Dansk billedfortegnelse, der blev nedsat af DBC i januar 2013 og har til formål at fastlægge de overordnede rammer for selektiv udvælgelse og registrering af netressourcer, har i 2016 afholdt 1 møde.

Udvalgets opgave er at pege på de mest relevante udgivelser (hvilke typer, emneområder, indholdsejere etc. man gerne ser registreret) og beslutte, hvordan kvoterne skal anvendes.

Udvalget der skal afspejle og repræsentere forskellige bibliotekstyper bestod i 2016 af:

To repræsentanter fra folkebibliotekernes voksenområde

Birgitte Ebbesen, Helsingør Kommunes Biblioteker

Lena Koustrup Schmidt, Odense Centralbibliotek

En repræsentant fra folkebibliotekernes børneområde

Julie Arndrup, Vanløse Bibliotek

En repræsentant fra nationalbibliotekerne

Jacob Moesgaard, Det Kongelige Bibliotek.

Repræsentanten fra skolebiblioteksområdet: Mette Sand, Bløvsrød Skole, Allerød Kommune samt repræsentanten fra professionshøjskolernes biblioteker: Margit Andresen, Læreruddannelsen Blaagaard/KDAS – UCC har begge trukket sig fra udvalget grundet nye arbejdsområder.

Udvalgets fremtid og rapporteringer fremover

Det Rådgivende Udvalg for Netressourcer har fungeret siden 2013 og har været meget værdifuldt i forbindelse med at finde frem til repræsentativ nationalbibliografisk registrering af netressourcer. Arbejdet har fået en god start og er nu kommet i så god gænge, at udvalget fandt det relevant at diskutere dets fremtid. Der var enighed i udvalget om, at det har været et godt og nødvendigt arbejde udvalget har lavet, og at der er opnået en fin dækning af ressourcer. Udvalgets forslag til nye ressourcer er efterhånden begrænsede – DBC har ofte registreret de ressourcer medlemmerne peger på. Et enigt udvalg besluttede således at nedlægge udvalget.

DBC indstiller til Bibliografisk Råd at acceptere denne indstilling fra udvalget.

DBC indstiller samtidig at de årlige særreporter på netområdet ophører, - men vi vil selvfølgelig fortsat gerne altid efter behov eller på opfordring orientere om optagelse mv. i nationalbibliografien. Området må dog alt i alt betragtes som "stabiliseret".

Registreringsforslag fra bibliotekerne vil fortsat være velkomne.

Rapportering vedrørende de enkelte fortegnelser:

Alle tal i nedenstående er at betragte som foreløbige ca. tal (de er alle hentet i løbet af november/december) – de endelige tal vil fremgå af det nationalbibliografiske regnskab.

Dansk Bogfortegnelse

E-bøger

Antal registreringer i 2016: ca. 12000 (en stigning på ca. 37% i forhold til 2015. Vi henter fortsat vores elektroniske registreringsgrundlag hos Publizon, og forlagenes bebudede "digitaliseringsbølge" er for alvor slået igennem i 2016).

På baggrund af udmeldinger om planer om omfattende digitalisering af bagkataloger fra forlagene, tog DBC initiativ til en indskrænkning af den løbende optagelse i bogfortegnelsen og forlagde samtidig Slots- og Kulturstyrelsen et forslag til et retroprojekt, der skal tilvejebringe metadata på de fremover udelukkede titler. Projektet har opnået støtte. Initiativet skal ses som en nødvendighed for ikke at presse antallet af registreringer i nationalbibliografien yderligere i vejret. (I forvejen overstiger registreringstallet allerede det aftalte udgangspunkt for aftalen.)

I 2015 oplyste vi, at DBC havde adspurgt KB om adgang til en isoleret udposning på Netarkivet (på linje med løsningen til Det Administrative Bibliotek) og havde fået positiv respons fra KB. På daværende tidspunkt ville KB vil dog gerne lige afvente løsningen af nogle tekniske spørgsmål i DAB-løsningen. Vi har i 2016 forgæves rykket for om en løsning var i sigte.

Online-tekster, der ikke er bøger – selektiv registrering

Oprindeligt sat til en kvote på 300 årlige registreringer, - der er ultimo 2016 udarbejdet ca 200 registreringer i 2016.

Karakteristik af de registrerede sider: Emnemæssigt falder hoveddelen af registreringerne inden for kategorien vandretursfoldere/naturguider. Vi har i år afsluttet registreringen af Naturstyrelsens naturguider og har taget hul på registreringen af de mange lokalitetsguider der er resultatet af projektet Spor i Landskabet.

Derudover en del temsider fra styrelser og ministerier om offentlige ydelser, indsatser, regler, bestemmelser etc. inden for mange forskellige områder. Siderne er især rettet mod alm. borgere (hvilket jo også er grunden til at vi registrerer dem).

På sidste års RUN-møde efterlystes undervisningssites, arkiver/arkivalier og (kunst)museer, hvilket vi i vid udstrækning har honoreret. En del af siderne, også ud over de sider der decideret er tilrettelagt undervisningsformål på forskellige niveauer, indeholder afsnit der retter sig mod undervisning.

Vedr. selektionsspørgsmål: Facebook-grupper skønnes ikke at falde inden for vores kriterier.

Derimod vil vi i 2017 på opfordring fra udvalget vurdere optagelse af flere blogs – især litterære og politiske blogs bl.a. baseret på antal følgere som kriterium for udvælgelse.

Et andet område er "fan fiction" (fx www.movellas.com), som er (gerne unge) brugers egne korte eller længere noveller om især musikgrupper (bl.a. One Direction), men ud over de brugerskrevne noveller der kan karakteriseres som fan fiction, skrives der også om alt muligt andet. Vi vil vurdere området, men er ikke sikre på at de kan siges at have et niveau, der gør dem relevant i bibliotekssammenhæng.

2017 kommer til – på flere museer og andre institutioner – til at stå i historiens tegn – jf.

<http://www.b.dk/kultur/2017-kommer-til-at-staa-i-historiens-tegn>. Vi vil i den forbindelse se på om der laves nye registreringværdige sider.

Dansk lydfortegnelse

Netlydbøger:

Ca. 1850 netlydbøger er registreret – en stigning på ca. 33% ift. 2015

Lydoptagelser - den selektive registrering:

Der er i 2016 registreret 44 titler.

I 2016 har vi registreret fra et par nye sites: Slutstranden, Album og Afdøde danskere. Desuden samlede vi op på Rosenkjær prisen og DIIS podcast

I 2017 vil vi se nærmere på Dansk Folkemindesamling, Bonanza og Børnebogcast fra Københavns Bibliotek.

Med en kvote på 50 titler er det klart, at der aldrig kan blive tale om andet end punktnedslag af registreringer.

Dansk billedfortegnelse

Den selektive registrering på filmområdet omfatter to områder med kvoter:

Udenlandske film med danske undertekster

Antal registreringer 2016: 222 (kvoten er 200).

Kvoten er blevet brugt til at registrere udenlandske film på Filmstriben.

Danske tv-optagelser og danske faste billeder

Antal registreringer 2016: 102 (kvoten er 100).

13 af kvotens poster er brugt på at registrere hjemmesider med billedarkiver:

4 billeddatabaser fra Nationalmuseets samlinger, et billedarkiv fra Sankt Hans Hospital, en hjemmeside med fotografier af danske kirker, 2 historiske billedarkiver fra Odense, Danmissions historiske billedarkiv, Danmarks Jernbanemuseums billedarkiv, Danmark set fra luften, Kbh billeder, samt en billedbank lavet i forbindelse med årets ulandskalender.

89 af kvotens poster er brugt på at registrere klipsamlinger fra sitet DR Skole. DR Skole er et site på DR, hvor tv-indslag fra DR sættes sammen i forskellige temaer med tilhørende lærervejledninger og elevopgaver. Der er adgang til streaming for skoler og ungdomsuddannelser tilmeldt UNILogin.

Det drejer sig i 2016 bl.a. om temaer som: Et sygt fedt liv, EU-lande med udfordringer, Danske partier, Familieliv, Køn og kønsroller og mange flere.

Følgende overvejes som indsatsområder i 2017:

- Historiske, byhistoriske og lokalhistoriske billedarkiver
- Doc Alliance Films dafilms.dk. Sitet indeholder en række dokumentarfilm vist på europæiske filmfestivaler
- Nogle af de mest populære danske youtube-kanaler.

Danske musikoptagelser

DMO-registreringer af musik på nettet med fysisk forlæg i 2016: 513

DMO-registreringer af musik på nettet uden fysisk forlæg i 2016: 53

Arbejdet med ren netmusik er stadig en udfordring, da det dels kræver en del opsøgende arbejde, og da det kan være svært at vurdere, hvorvidt udgivelsen vil manifestere sig fysisk på et senere tidspunkt. Desuden har det været svært at vurdere varigheden af rene nettitlers tilgængelighed. Men det er mærkbart, at store salgbare antologier som "Absolute Music" og "Dancechart" ikke længere udkommer i samme omfang. Tendensen er at disse ligger som enkelttracks hos streamingtjenesterne. Dette medvirker til at området er svært at agere i, i forhold til DBC's arbejdsgange og ressourcer, samt at færre DMO-optagelser registreres, da de kun ligger online som enkelttrack. Et eksempel er Gulddrengs to store hits, der først registreres nu, da de udkommer på LP.

Dansk artikel indeks og Dansk anmeldelses indeks

Artikler:

Rene elektroniske i 2016: 3965

Links til gratis netartikler ved registrering af fysisk materiale 2016: 2952

Anmeldelser:

2016: 1163 rene netanmeldelser, 396 links til netanmeldelser ved registrering af fysisk materiale.

Pt. registreres der 650 tidsskrifter i alt. Heraf ca. 300 elektroniske tidsskrifter i alt fordelt på ca. 200 blandede (trykte + online) og 100 rene elektroniske tidsskrifter. Transitionen fra fysiske til elektroniske udgivelser på artikelområdet udvikler sig altså stadig støt stigende, men intet tyder på at de fysiske tidsskrifter er ved at forsvinde. Vi støder stadig på forskellige forretningsmodeller og i blandingsformer, ikke mindst i forhold til tilgængelighed. Derudover er der et pres på artikeltallet i form af de nye store netmedier som Zetland P.O.V. International.

Konkluderende bemærkninger herunder evt. forslag til ændringer mv.

Som omtalt under punktet *Udvalgets fremtid og rapporteringer fremover* vurderes den selektive registrering på netområdet "stabiliseret". Intentionen med selektiv registrering af materialer på nettet er opfyldt uden at omfanget er eksploderet. De udvalgte materialers relevans har gennem årene været illustreret via mange konkrete eksempler og bifaldet af udvalget.

Kvoterne er fortsat vigtige at bibeholde som råderum for at kunne registrere relevant materiale, men det er ikke et mål i sig selv, at de opfyldes. Endvidere er det vigtigt, at de enkelte materials andel af den samlede kvote er fleksibel, alt efter hvor behovet måtte være.

Ændringsforslag til danMARC2

Alle felter er obligatoriske!

Blanketten anvendes også ved ændringsforslag til Praksisregler til søgeveje med de relevante felter udfyldt

Forslagsstiller

Institution/bibliotek/firma:

DBC A/S

Kontaktperson (navn og email):

Line Jung Lindhard ljl@dbc.dk

Forslag til ændring i danMARC2

Type (nyt felt, nyt delfelt, ændring af felt/delfelt, ny koder m.v.):

Tilføjelse til Indledning, afsnit 2.3.3 Delfelter til linkning fra en bibliografisk post til en autoritetspost

Beskrivelse af ændring:

Delfelt *6 skal indeholde et ID-nummer på den relaterede autoritetspost eller et internationalt standardnummer som fx International Standard Name Identifier (ISNI).

ID-nummeret eller standard-ID'et indledes med en kode for den institution, der er ansvarlig for den pågældende autoritetspost, jf. MARC Code List for Organizations eller med en kode for det anvendte system for standard-ID, jf. Standard Identifier Source Codes. De foranstillede koder anføres i parentes.

[Tilføjelse:] Et foranstillet "(uri)" udelades når ID'et repræsenterer en URI, og koden derved er redundant.

Formålet med ændring:

Følger ændring i MARC21, Appendix A, pr. november 2016

Forslag til ændring i Praksisregler for søgeveje

Type (ny søgekode, ændring af felt/delfelt specifikation, ingen ændring m.v.):

Ingen ændringer.

Beskrivelse af ændring (formatering som i praksisreglerne) eller begrundelse for at ændring ikke er nødvendig (dækket af kode XX i forvejen, alene til visning etc) samt evt. forslag til implementering i Z39.50 (BIB-1 eller DAN-1 attribut):

Ingen ændringer.

Anbefaling om præsentation i visformater

Beskrivelse (anbefaling om hvilke formattype, som bør indeholde ændring, ingen ændring af visformat):

Ingen ændringer.

Ændringsforslag til danMARC2

Alle felter er obligatoriske!

Blanketten anvendes også ved ændringsforslag til Praksisregler til søgeveje med de relevante felter udfyldt

Forslagsstiller

Institution/bibliotek/firma:

DBC A/S

Kontaktperson (navn og email):

Line Jung Lindhard ljl@dbc.dk

Forslag til ændring i danMARC2

Type (nyt felt, nyt delfelt, ændring af felt/delfelt, ny koder m.v.):

Delfelterne *n og *o bør gøres gentagelige i felterne 240 og 241.

Beskrivelse af ændring:

Konsekvensrettelse.

Formålet med ændring:

Rettelse, der giver overensstemmelse mellem diverse titelfelter.

Forslag til ændring i Praksisregler for søgeveje

Type (ny søgekode, ændring af felt/delfelt specifikation, ingen ændring m.v.):

Ingen ændringer.

Beskrivelse af ændring (formatering som i praksisreglerne) eller begrundelse for at ændring ikke er nødvendig (dækket af kode XX i forvejen, alene til visning etc) samt evt. forslag til implementering i Z39.50 (BIB-1 eller DAN-1 attribut):

Ingen ændringer.

Anbefaling om præsentation i visformater

Beskrivelse (anbefaling om hvilke formattype, som bør indeholde ændring, ingen ændring af visformat):

Ingen ændringer.

Ændringsforslag til danMARC2

Alle felter er obligatoriske!

Blanketten anvendes også ved ændringsforslag til Praksisregler til søgeveje med de relevante felter udfyldt

Forslagsstiller

Institution/bibliotek/firma:

DBC A/S

Kontaktperson (navn og email):

Line Jung Lindhard ljl@dbc.dk

Forslag til ændring i danMARC2

Type (nyt felt, nyt delfelt, ændring af felt/delfelt, ny koder m.v.):

Gentagelse af felt 014, når delfelt *x findes.

Beskrivelse af ændring:

Felt 014 bør kunne gentages, når det anvendes til sammenkædning af anmeldelse med anmeldt værk, idet en anmeldelse kan dække flere bibliografiske poster.

Formålet med ændring:

At kunne sammenkæde en given anmeldelse med flere bibliografiske poster og derved undgå dublering af anmeldelsen.

Forslag til ændring i Praksisregler for søgeveje

Type (ny søgekode, ændring af felt/delfelt specifikation, ingen ændring m.v.):

Ingen ændring.

Beskrivelse af ændring (formatering som i praksisreglerne) eller begrundelse for at ændring ikke er nødvendig (dækket af kode XX i forvejen, alene til visning etc) samt evt. forslag til implementering i Z39.50 (BIB-1 eller DAN-1 attribut):

Ingen ændring.

Anbefaling om præsentation i visformater

Beskrivelse (anbefaling om hvilke formattype, som bør indeholde ændring, ingen ændring af visformat):

Ingen ændringer.

Handlingsplan for Bibliografisk råd april 2017

Ændringer i forhold til foregående version af arbejdsplanener markeret med rødt.

Igangværende opgaver				
Emne	Handling	Prioritering	Status	Tidsplan
Implementering af RDA og en National Strategi for Autoritetsdata.	Nedsætning af arbejdsgrupper 1. Terminologi 2. Profil 3. Autoritetsdata 4. Format 5. Uddannelse	Høj	Alle arbejdsgrupper er nedsat og kommissorier er godkendte. Gruppe 1-3 er i gang. Gruppe 4-5 igangsættes Q2 2017. Medlemmer til uddannelsesgruppen meddeles i uge 14	2016-2018
Væsentlige manglende analyser i forhold til RDA:				
- <i>Samspil mellem nye og gamle poster</i>				2017-2018
Opgaver til igangsættelse				
Emne	Handling	Prioritering	Status	Tidsplan
Fuld overgang til UNICODE	Udfasning af sorteringstegn × og gl. dansk å (@å), som fortsat er indeholdt i DanBib tegnsættet	Mellem	Afventer behandling i Sorteringsarbejdsgruppen (håndtering af bestemte artikler). Derpå kommer DBC med bud på implementeringsplan.	2016-2018

Opdatering af <i>Ordning af registre i onlinenkataloger</i>	Udføres af sorteringsarbejdsgruppen		Afventer RDA – dansk profil (håndtering af bestemte artikler) Håndtering af underscore skal fremgå	2017-2018
Løbende opgaver				
Emne	Handling	Prioritering	Status	Tidsplan
Format- og regelvedligehold og -opdatering	Løbende sagsbehandling og indstilling fra Forretningsudvalget	Høj		
Linked Data og BIBFRAME	Løbende orientering om den nationale og internationale udvikling Der er nedsat en arbejdsgruppe der løbende følger udviklingen omkring BIBFRAME.	Mellem	Arbejdsgruppen genoptager sit arbejde i sammenhæng med BIBFRAME 2.0 publiceres. Nyt kommissorium besluttet.	2014-
Lande- og sprogkoder		Mellem/høj	Der er aftalt proces for vedligeholdelse af bilag C og D i dan-MARC2 i Forretningsudvalget	
Opgaver sat i bero				

Oplæg til FORELØBIG DRØFTELSE i BIR om holdning til skift af opstillingsprincipper i folkebibliotekerne.

Nedenstående har endnu ikke været drøftet i RDA-profilarbejdsgruppen, men i BIR-FU fandt vi spørgsmålet om skift af opstillingspraksis i folkebibliotekerne mv. så centralt, at vi gerne ville have en indledende drøftelse i BIR af

- 1) Om vi umiddelbart finder det rigtigt at skifte som forslaget foretrækker
- 2) I positivt fald, hvorvidt og hvordan dette så skal debatteres og formidles bredere i væsnet, så vi sikrer opbakning til ændringen.

Nedenstående er et uddrag fra forslaget til profil som det pt. ser ud. Punktet *Constructing Access Points to Represent Works and Expressions* er udover at være *core* en af de mest centrale og betydningsfulde dele af RDA, der ikke bør være danske afvigelser i forhold til.

Da punktet ikke tilsvarende nuværende dansk opstilling sigter forslaget mod at tillempe dansk opstilling til RDA, hvor dette skønnes muligt.

Det med grønt markerede er et udtryk for det valg, der er det væsentligste i denne sammenhæng.

Det med gult markerede er opsamling til format/autoritetsdataarbejdsgruppe og kommentarer der forklarer forslagene.

Dansk profil – 6.27 <RDA-logo>

Constructing Access Points to Represent Works and Expressions

RDA 6.27.1-6.27.3 indeholder regler for udformning af autoriseret søgeindgang for værker om nødvendigt suppleret af oplysninger om enkelte udtryk, således at der også kan dannes autoriserede søgeindgange for enkelte udtryk af et værk.

De oplysninger, der gør det muligt entydigt at danne den autoriserede søgeindgang for det værk en manifestation omfatter, skal altid være til stede. Dette gælder både hvis de enkelte entiteter (værk, udtryk, manifestation, personer mv.) registreres selvstændigt og hvis alle oplysninger om alle entiteter er samlet i én post.

Den autoriserede søgeindgang for et værk er som hovedregel det hovedansvarlige ophav til værket i kombination med den foretrukne titel for værket. I nogle tilfælde vil der ikke kunne udpeges hovedansvarligt ophav, og den foretrukne søgeindgang for værket vil derfor være den foretrukne titel for værket.

Den foretrukne titel for værket vil i de fleste tilfælde være den titel, værket første gang er udgivet under på værkets originalsprog (jf. 6.2 ff).

Når der er flere forskellige udtryk af samme værk, dannes autoriseret søgeindgang for det enkelte udtryk ved at tilføje supplerende oplysninger om det specifikke udtryk til den foretrukne titel for værket.

Ved oversættelser vil den autoriserede søgeindgang for udtrykket således som hovedregel være den foretrukne titel for værket (lig originaltitlen, fx *Before the war*) kombineret med udtrykkets sprog (fx *Dansk*).

Hvis det hovedansvarlige ophav består flere ligeværdige hovedansvarlige, kan man iflg. RDA vælge førstnævnte hovedansvarlige ophav i kombination med den foretrukne titel som autoriseret søgeindgang for værket.

(Man kan ligeledes vælge en samlet streng af alle hovedansvarlige ophav til værket efterfulgt af den foretrukne titel som autoriseret søgeindgang for værket, men denne metode anvendes ikke i dansk sammenhæng.)

RDA 6.27.4 indeholder regler for udformning af varianter af autoriseret søgeindgang for værk og udtryk. I dansk sammenhæng er det alene tilstrækkeligt at varianter af foretrukne titler fremgår af registreringen. 6.27.4 anvendes således ikke normalt i dansk sammenhæng.

OPSTILLING I FOLKEBIBLIOTEKER

Autoriseret søgeindgang for værk må IKKE forveksles med opstillingsdata til brug for folkebibliotekerne med flere.

Der ses afhængigt af lokal indretning og behov bl.a. på medietype, indholdstype, bærer, indkodningsformat mv. eller kombinationer heraf, ligesom elementer der ikke er omfattet af RDA som fx opstillingssignaturer for billedbøger eller tegneserier eller signaturer, der udtrykker musikgenre, kan indgå. Resultatet heraf kan bl.a., være en overordnet opstilling i grupper som fx *Lydbog, DVD, bi* (for billedbog), *Jazz* mv.

Derefter ses på følgende elementer:

Værkets emne udtrykt via klassemærke eller klassemærke på udtryk. Et eventuelt klassemærke anført på udtrykket foretrækkes.

RDA anfører normalt emne på værkniveau, men da dansk klassifikation og opstilling af skønlitteratur er forskellig for udtryk af samme værk på forskellige sprog, er det i Danmark også muligt at anføre et klassemærke for udtrykket, fx *sk* på en dansk oversættelse af amerikansk skønlitteratur, der som værk er klassificeret i 83.8 efter DK5. [\[format!-hjælpepost\]](#)

Førstnævnte hovedansvarlige for værket eller en evt. hovedudøver markeret på udtrykket. En eventuelt markeret hovedudøver på udtrykket foretrækkes.

Ved optagelser af populærmusik med en hovedudøver, markeres denne udøver særligt på registreringen af udtrykket af værket og foretrækkes fremfor værkets hovedophav i forbindelse med opstilling.

Hvis dette ikke er tilfældet bruges følgende elementer til opstilling:

Førstnævnte hovedansvarlige for værket

eller

Faglitteratur: Hovedansvarlig for værket, såfremt værket kun har et hovedophav

Skønlitteratur: Førstnævnte hovedansvarlige for værket, såfremt værket kun har op til tre hovedophav.

Skal vi skifte opstilling i folkebibliotekerne, så det altid er førstnævnte hovedforfatter uanset antal ophav? (pt. har vi kun opstilling af faglitt. på ophav, når der er ét hovedophav og på skønlitt. på førstnævnte ophav hvis der er op til tre ophav)

Såfremt vi vil fortsætte som hidtil, tror jeg det vil komplicere logikken:

Vi skal udpege et 100-felt (eller tilsvarende hvis ikke MARC) for værket efter RDA's regler.

Hvis vi ikke som hovedregel vælger at opstille efter dette, skal det koordineres med fremvisningsformater (Vil det ikke være underligt at have et felt 100 i fx en værkvisning og efterfølgende ikke bruge elementet i opstilling? (musikoptagelser er undtaget herfra)?)

Alternativet er, at vi skal ind og markere på 100-felter på værkposten, om man i dette tilfælde også skal bruge 100-feltet i opstillingsammenhæng.

Musikopstilling på udøver, når dette er forskelligt fra værket ophav (=komponist) kan evt. løses via 239 a,h på udtryk?

Manifestationens hovedtitel (evt. kombineret med elementer fra registreringen af udtrykket), den foretrukne titel for udtrykket eller en dansk lanceringstitel for udtrykket.

I langt de fleste tilfælde vil manifestationens titel være tilstrækkelig, men såfremt to manifestationer har samme titel, men er manifestationer af hvert sit udtryk af værket, tilføjes de data, der adskiller de to udtryk fra hinanden. (fx to forskellige oversættelser af samme værk med samme hovedtitel på manifestationerne).

[\[tænkt som 245ø fra udtryksniveauet\]](#).

Hvis der er tale om manifestationer af samme udtryk men med forskellig brugsværdi (fx grundet teknisk format), tilføjes de data, der adskiller manifestationerne på manifestationsniveau.

Når en samling ikke har en fælles titel, opstilles efter første anførte titel.

Undtaget fra denne hovedregel er:

Klassisk noteret musik eller musikoptagelse: Den foretrukne titel for udtrykket anvendes [\[jeg forestiller mig dette markeret på udtryksniveau \(239\) og udført ved at kombinere værkdata og udtryksdata, så redundans undgås\]](#)

Spillefilm: En lanceringstitel brugt i Danmark foretrækkes fremfor værkets og manifestationens titel i forbindelse med opstilling. Lanceringstitlen skal anføres som et særligt dansk element til opstilling i forbindelse med registreringen af værket. [239 på værk]

Hvis en dansk lanceringstitel ikke findes følges hovedreglen om manifestationens titel.

Logikken i ovenstående vil være at man starter nedefra i entitetshierarkiet:

Klassemærke (intet på manifestation, men hvis evt. noget på udtryk foretrækkes det fremfor værkdata)

Ophav (intet på manifestation, men hvis evt. noget på udtryk i 239ah foretrækkes det fremfor værkdata)

Titel (245 fra manifestation medmindre der er 239t mv. på udtryk og/eller værk)

Bibelen har tidligere været opstillet efter en evt. uniform titel – men er der ikke så få titler og er det ikke mere enkelt at lade disse følge hovedreglen fremover?

Der er noget formatlogik i det her, der vil skulle aftestes og udtrykkes.

Jeg forestiller mig, at der fremfindes nogle eksempler på typer der både kan indgå i selve udarbejdelsen af formatet og efterfølgende tjene til hjælp og vejledning på, hvad man skal gøre. Eksemplerne skal både illustrere hvad man gør, hvis man arbejder med traditionelle bibliografiske poster, der indeholder alle entitetsniveauer og hvordan det ser ud i poster efter den nye datamodel.